

На основу члана 255. Царинског закона („Службени гласник Републике Србије“, бр.73/03, 61/05, 85/05 – др. закон и 62/06 – др. закон), а у циљу једнообразне примене прописа из надлежности Управе царина, директор Управе царина доноси објашњење за

ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА УПОТРЕБУ ГЕНЕРАЛНОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА, УПОТРЕБУ ГЕНЕРАЛНОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА У УМАЊЕНОМ ИЗНОСУ ИЛИ ОСЛОБОЂЕЊУ ОД ПОЛАГАЊА ОБЕЗБЕЂЕЊА У ПОСТУПКУ ТРАНЗИТА

Одредбама члана 121. Царинског закона („Службени гласник Републике Србије“, бр. 18/10) прописано је обавеза принципала да положи обезбеђење за плаћање царинског дуга или других дажбина које би могле настати у вези са робом у поступку транзита, осим ако овим законом и прописима донетим на основу овог закона није другачије прописано.

Обезбеђење може да буде:

- **појединачно обезбеђење**, за један транзитни поступак, или
- **генерално обезбеђење**, за више транзитних поступака, уз одобрење Управе царина за коришћење таквог обезбеђења.

Такође, чланом 101. став 7. Царинског закона прописано је да Влада може да пропише поједностављени поступак транзита. С тим у вези, Уредбом о царински дозвољеном поступању с робом („Службени гласник“, бр. 93/10), у даљем тексту Уредба, прописано је у члану 423. став 1. тачка 1. да царински орган, на захтев **главног обвезника**, може одобрити употребу генералног обезбеђења, употребу генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођење од полагања обезбеђења.

Општи услови за издавање одобрења прописани су одредбама чл. 424. до 429. Уредбе, а **посебни** услови за издавање одобрења прописани су чл. 430. до 435. Уредбе.

1. Општи услови за издавање одобрења за употребу генералног обезбеђења

Управа царина одобрење за употребу генералног обезбеђења, употребу генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођења од полагања обезбеђења, може издати лицима која:

- 1) имају седиште у Републици Србији,
- 2) редовно користе транзитне поступке или за које Управа царина располаже сазнањима да могу испунити обавезе утврђене одобрењем,
- 3) нису извршила озбиљан прекршај царинских или пореских прописа или нису учестало кршила те прописе.

Како би се осигурала правилна употреба поједностављења, Управа царина може издати одобрење ако:

- 1) може лако и брзо да врши надзор и спроводи контроле, а потребне контроле и остале административне мере нису у несразмери са захтевима подносиоца за поједностављење поступка,
- 2) подносилац води евиденцију која Управи царина омогућава да врши ефикасне кантrole.

2. Референтни износ

Референтни износ, а у складу са чланом 430. Уредбе, једнак је износу царинског дуга који може настати за робу коју главни обвезник ставља у поступак транзита у току периода од седам дана.

Управа царина утврђује референтни износ, који је главни обвезник у свом захтеву предложио, на основу података о роби коју је подносилац захтева раније превозио, обима планираног транзита, и на основу увида у његову књиговодствену документацију.

Код утврђивања референтног износа примењују се **највише** стопе царина и других дажбина, које се могу применити на предметну робу у Републици Србији.

Висина генералног обезбеђења које се полаже ради обезбеђења могућег дуга мора бити једнака висини референтног износа.

Управа царина најмање једном годишње преиспитује висину референтног износа, према подацима добијеним од отпремних царинарница, и по потреби га прилагођава.

Главни обвезник је дужан да осигура да коришћени износи не прелазе висину референтног износа, рачунајући при томе износ царинског дуга за робу стављену у поступке који нису завршени.

Главни обвезник је дужан да обавестити Управу царина ако утврђени износ падне испод потребног минимума да покрије његове активности у поступку транзита.

3. Употреба генералног обезбеђења у смањеном износу и ослобођење од полагања обезбеђења

Управа царина може износ који треба да буде покривен генералним обезбеђењем **смањити:**

- 1) на **50%** од висине референтног износа ако главни обвезник докаже да је финансијски солвентан и има довољно искуства у поступку транзита,
- 2) на **30%** од висине референтног износа ако главни обвезник докаже да је финансијски солвентан, има довољно искуства у поступку транзита и да врло блиско сарађује са царинским органима.

Управа царина може да одобри **ослобођење** од полагања обезбеђења ако главни обвезник докаже да је финансијски солвентан, има довољно искуства у поступку транзита и да врло блиско сарађује са царинским органима, као и да сам управља превозом и располаже финансијским средствима довољним за испуњење својих обавеза.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УМАЊЕЊЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА, прилог 32. Уредбе:

Критеријуми	Напомене
1) Довољно искуство	Доказ о довољном искуству се пружа правилном употребом заједничког поступка транзита у својству главног обвезника у току следећег временског рока пре подношења захтева за умањење: - једна година у случају одобравања

	<p>генералног обезбеђења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - две године у случају умањења рефернтног износа до 50%, - три године у случају умањења до 30% рефернтног износа <p>Та се раздобља смањују за једну годину за подносиоца захтева који за подношење декларација за поступак транзита користи електронски систем размене података.</p>
<p>2) Врло блиска сарадња с Управом царина</p>	<p>Главни обвезник постиже веома блиску сарадњу с Управом царина тако што у управљање својим превозом укључује посебне мере које на тај начин Управи царина олакшавају обављање провера и заштиту интереса у питању.</p> <p>Под условом да задовољавају Управу царина, такве се мере између осталог могу односити на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - посебне методе попуњавања декларација за поступак транзита (посебно употреба електронског система размене података); или - садржај таквих декларације, када главни обвезник пружа додатне информације када то није обавезно; или - методе испуњавања формалности за стављање робе у поступак (нпр. главни обвезник увек подноси своје декларације истој царинарници).
<p>3) Управљање превозом</p>	<p>Главни обвезник пружа доказе да управља превозом међу осталим:</p> <p>а) тако да сам обавља превоз и примењује високе стандарде сигурности;</p> <p>или</p> <p>(б) коришћењем превозника с којим има дугогодишње уговорне односе и који пружа услугу која задовољава високе стандарде сигурности;</p> <p>или</p> <p>ц) коришћењем посредника који је уговором везан с превозником и пружа услугу која задовољава високе стандарде сигурности.</p>
<p>4) Довољна финансијска средства за испуњење обавеза</p>	<p>Главни обвезник доказује да има финансијска средства за испуњење својих обавеза пружањем доказа Управи царина којима доказује да има средства за плаћање дуга који би могао настати у вези с дотичном робом.</p>

--	--

4. Подношење захтева

Захтев се подноси надлежној царинарници према месту седишта и месту главног књиговодства подносиоца захтева.

Захтев за издавање одобрења за употребу генералног обезбеђења, употребу генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобађање од полагања обезбеђења подноси се у писменој форми и у захтев **мора** бити унет датум и **мора** бити потписан (образац захтева је у прилогу овог објашњења).

Захтев **мора** да садржи све чињенице које ће Управи царина омогућити проверу у погледу испуњености услова на основу којих се може дозволити употреба поједностављења.

Захтев **мора** да садржи предлог висине референтног износа и предлог висине износа који треба бити покривен генералним обезбеђењем, односно умањење и ослобођење од полагања обезбеђења.

Такође, захтев **мора** да садржи и предлог начина вођења евиденције, односно праћења искоришћености референтног износа. Евиденције се могу водити ручно или електронски и морају евидентирати све транзитне поступке започете на различитим отпремним царинарницама. **Независно од начина вођења евиденције, иста мора осигурати да у сваком тренутку буде могуће утврдити колико је референтног износа још на располагању.**

Уз захтев је **обавезно** приложити све исправе којима се доказују наводи из захтева. Исправе које се прилажу уз захтев зависе од тога да ли подносилац захтева одобрење за употребу генералног обезбеђења, степен умањење генералног обезбеђења кога предлаже подносилац захтева, или ослобођење од полагања обезбеђења. Исправе којима се доказују наводи из захтева могу бити:

- извод из евиденције транзитних поступака коју води главни обвезник,
- детаљан списак роба коју је подносилац захтева превозио у претходној години,
- детаљан списак учињених прекршаја,
- потврда да су измирене све пореске обавеза,
- копије ISO стандарда,
- БОН-1, БОН-2, Scoring,
- докази о власништву,
- изводи из земљишњих књига.

5. Поступци и провере месно надлежне царинарнице

Месно надлежна царинарница, а на основу поднетог захтева, проверава:

- да ли је захтев уредан, датиран и потписан;
- да ли су испуњени општи услови за одобрење поједностављеног поступка, чланови 424 – 429 Уредбе;
- да ли наведени начин вођења евиденције, односно предложени начин праћења референтног износа који је на располагању је прихватљив;
- да ли је предложени ниво референтног износа правилно израчунат и довољан за покриће царинског дуга који може настати за робу коју подносилац захтева ставља у поступак транзита у току периода од седам дана. Утврђивање висине референтног износа, примена стопе царине и остало у вези референтног износа, наведени су у тачки 2. овог објашњења.

Након извршених наведених провера, надлежна царинарнице даје своје мишљење о предложеном начину вођења евиденције, финансијском стању подносиоца захтева, оцену сарадње подносиоца захтева са надлежном царинарницом, као и о предложеној висини референтног износа. Своје мишљење надлежна царинарница доставља са свим осталим списима предмета Централни Управи царина.

6. Поступци и провере Централне Управе царина

Централа Управе царина, Сектор за финансијске, инвестиционе и правне послове врши увид у поднети захтев, упознаје се са мишљењем надлежне царинарнице и врши увид у остале приложене списе предмета.

Централа Управе царина након тога врши проверу предложеног референтног износа и врши проверу предложене висине генералног обезбеђења, односно испуњеност критеријума за умањење генералног обезбеђења или ослобођење од полагања обезбеђења. Критеријуми за умањење заједничког обезбеђења прописани су Прилогом 32. Уредбе, а наведени су и у тачки 3. овог објашњења.

На основу провере о испуњености критеријума прописаних Прилогом 32. Уредбе, мишљења надлежне царинарнице и увидом у остале списе предмета, Централа Управе царина доноси одлуку о томе да ли се захтев може прихватити. Уколико је одлука Централне Управе царина **негативна**, она одмах о томе обавештава царинарницу која је захтев примила наводећи разлоге одбијања захтева, истовремено доставља јој захтев са свим приложеним списима предмета, ради даљег поступања надлежне царинарнице у складу са одлуком Централне управе царина.

Уколико је одлука Централне Управе царина **позитивна**, она о томе одмах обавештава царинарницу која је захтев примила ради поступања у складу са одлуком, а **подносиоца захтева позива да достави гарантну исправу за заједничко обезбеђење у поступку транзита у висини који је претходно утврђен**. Гарантна исправа за заједничко обезбеђење у поступку транзита прописана је Прилогом 34. Уредбе.

У складу са одредбама члана 426. став 2. Уредбе, надлежна царинарница издаје одобрење или захтев одбија, најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева.

7. Издавање уверења о генералном обезбеђењу, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења

На основу позитивне одлуке Централне управе царина главном обвезнику се издаје једно или више уверења о генералном обезбеђењу, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења (члан 434. Уредбе). Уверење се издаје на обрасцима из Прилога 35. или Прилога 36, који су њен саставни део, примењујући правила наведена у Прилогу 37. Основна сврха уверења је да се главном обвезнику омогући доказивање поседовања генералног обезбеђења, или да му је након претходно појашњене процедуре омогућена употреба генералног обезбеђења у умањеном износу, односно да је ослобођен од полагања обезбеђења у поступцима транзита.

Рок важења уверења је најдуже две године, а Централа управе царина може тај рок продужити за период који не може бити дужи од две године. У сваком случају уверење не може бити правоснажно дуже од четири године и након истека тог рока Централа Управе царина може издати ново уверење, уколико је гарантна исправа за заједничко обезбеђење у поступку транзита још увек исправна.

Централа управе царина најмање једном годишње преиспитује висину референтног износа, а у складу са подацима које тражи и добије од отпремних царинарница. Уколико због повећања обима промета, односно повећања броја транзитних поступака и вредности

робе која се превози у односу на податке из периода када је претходни референтни износ утврђен, дође до прекорачења референтног износа, Централа управе царина одмах врши прилагођавање и адекватну измену новоутврђеног референтног износа и на основу тога издаје и измењено одобрење.

Централа управе царина води евиденцију о издатим одобрењима за употребу генералног обезбеђења, издатим уверењима о генералном обезбеђењу, уверењима о употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења, као и употреби и расположивости утврђеног референтног износа.

Захтев који је главни обвезник поднео, заједно са осталим списима предмета, као и један примерак издатог одобрења задржава Централа Управе царина.

8. Употреба уверења о генералном обезбеђењу, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења

Уверењем о генералном обезбеђењу, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења доказује се исправност обезбеђења, пружа се на увид и служи као доказ ко има право користити такво обезбеђење.

Главни обвезник издато уверење подноси **отпремној царинарници**, (или надзорној царинској испостави уколико главни обвезник има и одобрен статус овлашћеног пошиљаоца), а подаци из уверења (евиденциони број обезбеђења из регистра обезбеђења) уносе се у рубрику 52 декларације за поступак транзита. Уколико се на основу информатичких могућности путем електронске размене података размењују и подаци о положеном обезбеђењу, главни обвезник нема обавезу да уверење подноси отпремној царинарници). Након извршене провере, отпремна или надзорна царинарница, враћа уверење главном обвезнику, осим у случају када је он жели депоновати у тој царинарници.

9. Укидање, опозив и измена одобрења о употреби генералног обезбеђења, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања одобрења

У складу са чланом 435. Уредбе прописано је да се на укидање и опозив одобрења о употреби генералног обезбеђења, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења сходно примењују и одредбе члана 397. ст. 1. и 2. Уредбе.

То значи да наведено одобрење може бити укинато или опозвано уколико више нису испуњени услови утврђени у време доношења одлуке. Давалац обезбеђења, такође може у било које доба опозвати своју исправу о давању обезбеђења.

Укидање или опозив наведеног одобрења ступа на снагу у року од 15 дана од дана када је Централа Управе царина обавестила даваоца обезбеђења или царински орган обезбеђења.

Одобрење такође може бити измењено уколико је у међувремену дошло до измене услова који су важили у моменту доношења првобитне одлуке.

Укидање одобрења и дан почетка важности укидања одлуке са којом је Централа Управе царина прихватила обавезу јемства, или дан почетка важности отказивања јемства, Централа Управе царина уноси у ИСЦС.

Од дана ступања на снагу одлуке о укидању одобрења о употреби генералног обезбеђења, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођења од полагања обезбеђења, или од дана ступања на снагу опозива од стране даваоца обезбеђења, раније издата уверења која су укинута али нису враћена, не могу се употребљавати за стављање робе у поступак транзита, а главни обвезник је дужан да их без одлагања врати Централни Управе царина.

Царинарнице и централа Управе царина размењују информације на основу којих се може утврдити истоветност још важећих уверења, уверења која још нису била враћена или која су пријављена као украдена, изгубљена или фалсификована.

10. Права и обавезе главног обвезника

Главни обвезник може користити генерално обезбеђење, генерално обезбеђење у умањеном износу или ослобођење од полагања обезбеђења само до висине утврђеног референтног износа. Његова је обавеза да резервисани износи у неокончаним транзитним поступцима не прелазе висину утврђеног референтног износа.

У започетом поступку транзита, референтни износ се умањује за висину царинског дуга који би евентуално у том случају могао настати, а потврдом пријема робе у одредишној царинарници (или пријемом робе од стране овлашћеног примаоца) окончава се транзитни поступак и истовремено ослобађа резервисани износ обезбеђења.

Главни обвезник је дужан у писаној форми обавестити надлежну царинарницу и Централну Управу царина у случају да утврђени референтни износ постане недовољан да покрије транзитне поступке у одређеном периоду. Уколико главни обвезник не испуни ову обавезу, Централа Управе царина може размотрити могућност да укине издато одобрење.

Главни обвезник је дужан водити евиденцију о свим транзитним поступцима у којима је царински дуг који је могао настати био обезбеђен гарантном исправом. Евиденције **морају** да садрже најмање: отпремне царинарнице, одредишне царинарнице, датуме декларисања, број транзитних декларација, врсте роба, бруто масе, вредност робе (у валути и динарској противвредности на дан декларисања), висину царинског дуга који је могао настати. **Уколико главни обвезник подноси транзитне декларације на више отпремних царинарница, исти је обавезан на једном месту (централно) водити евиденције транзитних поступака како би било могуће у сваком тренутку установити колико је од утврђеног референтног износа још расположиво.**

Једном годишње, најкасније до краја јануара месеца а за период претходне календарске године, главни обвезник **дужан** је Централни Управе царина и надлежној царинарници доставити у писаној форми извештај о свим транзитним поступцима које је обавио у претходној години. Извештај **мора** да садржи најмање следеће податке:

- број декларације/отпремна царинарница/одредишна царинарница/опис робе/бруто маса робе/вредност робе (у валути и динарској противвредности на дан декларисања)/износ царинског дуга који је евентуално могао настати.

Приликом издавања уверења о генералном обезбеђењу, употреби генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања обезбеђења, или у било које време у периоду док је уверење правоснажно, главни обвезник може на полеђини уверења уписати имена особа одговорних за потписивање транзитних декларација и полагање обезбеђења за транзитне поступке. Главни обвезник може опозвати ово овлашћење у било ком моменту.

У случају укидања или опозива одобрења претходно издата уверења не смеју се користити за стављање робе у поступак транзита, те их у складу са тим главни обвезник мора одмах вратити Централни Управе царина.

Ово објашњење примењује се од 01.01.2012. године.

генералног обезбеђења у умањеном износу или ослобођењу од полагања
обезбеђења

(Акт Управе царина 148-03-030-13/4/2011 од 25.11.2011.године)